

ETÜ
DÜŞÜNCE VE
FELSEFE KULÜBÜ

ÖĞRENCİ KONGRESİ BROSÜRÜ

26.05.2021

@erzurumfelsefe

tanju.toka@erzurum.edu.tr

ozkan.yildiz@erzurum.edu.tr

beyza.tanriverdi@erzurum.edu.tr

Kongre Programı

09.45-10.00 Sunuş: Prof. Dr. Murat KACIROĞLU
10.00-10.15 Açılış Konuşması: Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

I. Oturum: 10.15-11.10

I. Oturum Başkanı: Doç. Dr. Hüseyin AYDOĞDU

10.15-10.30: Büşra ACAR, Nietzsche ve Üstinsan
10.30-10.45: Mehmet AYDIN, M. İkbâl ve Nietzsche’de Yaşamın Evetlenmesi: Bengü Dönüş Kavramının Analizi
10.45-11.00: Naciye İSPAHI, Aristoteles’te Katharsis Kavramı

11.00-11.10: Soru-Cevap

11.10-11.15 Ara

II. Oturum: 11.15-12.10

II. Oturum Başkanı: Dr. Öğrt. Üyesi Pounéh Abdollahi FARD

11.15-11.30: Mahiye ALTINTAŞ, Toplum Sözleşmesi Bağlamında Devlet
11.30-11.45: Evin BABAT, Francis Bacon’un Ütopik Devlet Anlayışı: Yeni Atlantis Özelinde
11.45-12.00: Gizem ÖZÇELİK, Kant’ın Sensus Communis Kavramının Arend’in Kamusalılık Tanımındaki Yeri

12.00-12.10: Soru-Cevap

12.10-13.15 Öğle Arası

III. Oturum: 13.15-14.10

III. Oturum Başkanı: Dr. Öğrt. Üyesi Murat BAHADIR

13.15-13.30: Uğur SAMAST, Aile Hayatında Psikolojik Şiddet: Mobbing ve Çocuklara Yönelik Olumsuz Etkileri

13.30-13.45: M. Ali YILDIRIM, Machiavelli Siyasetinde Ordunun Kritiği ve Ehemmiyeti
13.45-14.00: Sümeyra KANDEMİR, Özge ATEŞ, “Bir Yusuf Masalı” Şiiri Özelinde İsmet Özel’in Düşünce Sistemi

14.00-14.10: Soru-Cevap

14.10-14.15 Ara

IV. Oturum: 14.15-14.55

IV. Oturum Başkanı: Araş. Gör. Beyza TANRIVERDİ

14.15-14.30: Eda Mat, Eril Tahakkümün Sağlık Alanında Yeniden Üretilmesi

14.30-14.45: Sevda İZİBÜYÜK, Varlık Gazetesine Göre Erzurum’da 1934 Belediye Seçimleri

14.45-14.55: Soru-Cevap

14.55-15.10 Kapanış Konuşması: Doç. Dr. Kemal BAKIR

T.C. Erzurum Teknik Üniversitesi I. Öğrenci Kongresi Konuşmacıları

- ✧ Büşra ACAR – Nietzsche ve Üstinsan
- ✧ Mehmet AYDIN - M. İkbâl ve Nietzsche’de Yaşamın Evetlenmesi: Bengü Dönüş Kavramının Analizi
- ✧ Naciye İSPAHI - Aristoteles’te Katharsis Kavramı
- ✧ Mahiye ALTINBAŞ - Toplum Sözleşmesi Bağlamında Devlet
- ✧ Evin BABAT - Francis Bacon’un Ütopik Devlet Anlayışı: Yeni Atlantis Özelinde
- ✧ Gizem ÖZÇELİK - Kant’ın Sensus Comminis Kavramının Arend’in Kamusalılık Tanımındaki Yeri
- ✧ Uğur SAMAST - Aile Hayatında Psikolojik Şiddet: Mobbing ve Çocuklara Yönelik Olumsuz Etkileri
- ✧ M. Ali YILDIRIM - Machiavelli Siyasetinde Ordunun Kritiği ve Ehemmiyeti
- ✧ Sümeyra KANDEMİR - Özge ATEŞ, “Bir Yusuf Masalı” Şiiri Özelinde İsmet Özel’in Düşünce Sistemi
- ✧ Eda Mat - Eril Tahakkümün Sağlık Alanında Yeniden Üretilmesi
- ✧ Sevdâ İZİBÜYÜK - Varlık Gazetesine Göre Erzurum’da 1934 Belediye Seçimleri

NİETZSCHE VE ÜSTİNSAN¹

Nietzsche ilk okunuşta anlaşılmayan sözleriyle ve oldukça gerçekçi ve sert felsefesiyle 19. Yüzyıla damgasını vurmuş bir filozoftur. Nietzsche, döneminin büyük sorunlarından birinin Hristiyanlığın mutlak hakikati olan Tanrı inancı olduğunu söylemiştir. Hristiyan ahlakı bu dünyayı küçümsemekte ve Nietzsche'nin inanmadığı öteki dünyayı yüceltmekteydi. Nietzsche için tek sorun Hristiyanlık inancı değildir. Aydınlanma döneminde kilisenin etkisini yitirmesiyle modernizmin çağı başlamıştır. Modernizmin yaratmaya çalıştığı evrensel ahlak yasası yapısal birtakım nedenlerle imkânsızdı. Modernizmin getirdiği birtakım inançlar ve Hristiyanlığın getirdiği Tanrı inancı her ne kadar zıt gibi görünse de ona inanan sürü insanları ortak köle ruhlu insanlardı. Nietzsche "Tanrı öldü" söylemiyle insanları öteki dünya inancıyla değil bu dünya gerçeğiyle yaşamaya davet etmişti. Nietzsche'nin tanımladığı bu sürü insanı zayıf ahlaklıdır. Kendisine dayatılan geleneksel değerleri sorgulamadan kabul eder. Nietzsche bu değerleri sorgulamaya başlayan bireylere özgür insan adını verir. Nietzsche bu değerleri sorgulayarak kendi değerini icat eden insana üstinsan adını verir. Nietzsche kendini gerçekleştiren üstinsanların bunları güç istenciyle yaptığını söylemiştir. İnsanları üstinsan olmaya davet etmiştir. Ancak Nietzsche herkesin üstinsan olamayacağı kabul etmiş diğer insanların üstinsan için feda edilmesi gerektiğini söylemiştir. Nietzsche'nin ahlak anlayışı ikiye ayrılır efendi ahlakı ve köle ahlakı. Bunlar başta anlaşıldığı gibi yöneten ve yönetilen ilişkisine indirgenemeyecek kadar derin anlamlar barındırırlar. Köle ahlakı zayıf ve güçsüz insanların güç bulabilmek için bir arada hareket etme ihtiyaçlarını oluşturan sürü psikolojisiyle açıklanabilir. Ancak Nietzsche sürü kavramını kalabalık yığın anlamında kullanmamıştır. Hristiyan geleneğine sıkı sıkı bağlı kalarak bir araya gelen insanlar için bu kavramı kullanmıştır. Sürü insanları evde okulda dışarıda araya gelerek geleneksel ahlaki değerleri sorgulamadan boyun eğmekteydiler. Nietzsche'nin asıl istediği efendi ahlakına sahip insanlardı. Nietzsche göre efendi ahlakına sahip olan üstinsanlar kendi kendine yeten kendisine dayatılan değerlere karşı çıkan kendi değer ölçütlerini oluşturabilen, yaşama arzusuna sahip insanlardır. Nietzsche üstinsandaki bu yaşama arzusunu güç istenci ile ifade etmiştir.

¹ Büşra ACAR, Erzurum Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

M. İKBAL VE NIETZSCHE’DE YAŞAMIM EVETLENMESİ: BENGÜ DÖNÜŞ KAVRAMININ ANALİZİ²

Bu çalışma M. İkbâl’in “*Dini Düşüncenin Yeniden İhyası*” adlı eserinde F. Nietzsche’nin “*Bengü Dönüş*” teorisine getirmiş olduğu eleştiriler hakkındadır. Çalışmanın diğer bir amacı İkbâl ve Nietzsche’nin yaşamın olumlanması (evetlenmesi) anlayışlarının açığa kavuşturulması hem de iki düşünürün anlayışları arasındaki benzerliklerin ve farklılıkların ortaya konmasıdır. İkbâl’in düşünce dünyasında Nietzsche’nin konumu diğer Batılı düşünürlerle göre oldukça farklıdır. Fakat iki filozofun çatıştığı ya da ayrıştığı nokta Bengü Dönüş sorunudur. İkbâl’e göre Nietzsche’nin Bengü Dönüş düşüncesinde insanı; karamsarlığa, umutsuzluğa ve kötümserliğe sürükleyen bir yönü vardır. Ona göre Alman düşünürün ebedi tekerrür teorisinde yaşama istencini ve arzusunu kaybetmiş bir insan profili vardır. Çünkü İslam filozofuna göre Nietzsche’nin bu anlayışında insanı pasifliğe ya da bezginliğe sevk edecek söylem ve eylemler bulunmaktadır. İkbâl’e göre Nietzsche’nin bu kötümser kadercî tavrı, üstinsanın ya da kâmil insanın varoluşunu da engellemektedir. Sonuç olarak insanın kendisini gerçekleştirmesi imkânsız hale gelir. Bundan dolayı İkbâl’in felsefesinde ideal insanın dinamik ya da aktif yönünü zayıflatarak onu kısır bir döngü içine mahkûm eden Nietzsche’nin bu görüşünden oldukça rahatsızdır.

Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Nietzsche’nin felsefesinde yaşamın olumlanması (evetlenmesi) ve Bengü Dönüş kavramlarının analizi yapılacaktır. Yine bu bölümde konunun mahiyetinin açık bir şekilde ortaya konulması bakımından Nietzsche’nin “güç istenci,” “Amorfati” ve “Üstinsan” kavramları irdelenelecektir. İkinci Bölümde ise İkbâl’in felsefesinde Nietzsche’nin bulunduğu konuma ve Bengü Dönüş teorisine getirmiş olduğu eleştirilere yer verilecektir. Yine bu bölümde İkbâl’in insan-ı kâmil arayışında yaşamın olumlanmasının (evetlenmesinin) önemine değinilecektir. Ayrıca İkbâl’in felsefesinden hareketle Bengü Dönüş teorisinin İslam düşüncesinde bulunduğu konuma dikkat çekilecektir. Böylelikle Doğu ile Batı düşüncesi arasındaki temel çizginin ne olduğu hakkında önemli tespitlere ulaşılabilecektir.

² Mehmet AYDIN, İnönü Üniversitesi, Felsefe Bölümü

ARİSTOTELES'TE KATHARSİS KAVRAMI³

Bu çalışmanın amacı Aristoteles'in Poetica adlı eserinde ele aldığı katharsis kavramını incelemektir. Aristoteles katharsise trajedi boyutundan bakar. Ona göre katharsis trajedinin uyandırdığı acıma ve korku/dehşet duyguları vesilesi ile ortaya çıkan arınmadır. Bu kavram ilk olarak milattan önce 350 yıllarında Aristoteles tarafından ortaya atılmış olsa da Yunan mitolojisinde de önemli yer kaplar. Catharsius olarak literatüre geçen kelime, Yunan mitolojisinde 'Jüpiter' ya da 'Jove' olarak bilinen Zeus'u tanımlamak için kullanılır. Aynı şekilde Antik dönemde dinsel inisasyon sürecinde ruhun arındırılmasını ifade eder. Katharsis felsefenin yanı sıra psikoloji ve sosyoloji gibi birçok alana da konu olmuş bir kavramdır. Ruhun temizlenmesi, boşalması olarak tanımlanan katharsis psikanaliz öğretisinde rahatsızlığa neden olacak duygu yüklerinin uygun bir boşaltım alanına akarak kişinin arınmasını öngören bir yöntem olarak tanımlanır. Sigmund Freud ve Joseph Breuer 'katartik metot' diye tabir ettikleri bu yöntemi psikolojiye kazandırmıştır

³ Naciye İSPAHI, Erzurum Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

TOPLUM SÖZLEŞMESİ BAĞLAMINDA DEVLET⁴

Siyaset felsefesinin en temel problemlerinden biri devletin varlığı ve meşruiyetine ilişkin değerlendirmelerdir. Genel anlamda devlet, belli bir toprak parçası üzerinde insan topluluğunun oluşturduğu, hukuk kuralları çerçevesinde düzeni kuran, iç ve dış tehlikelere karşı güvenliğini sağlayan topluluğun örgütlü şekli olarak tanımlansa da; tek bir tanım üzerinden devlet dediğimiz yapıyı açıklamak, onun tarihsel süreç içindeki seyrine bakılarak pek mümkün gözükmemektedir. Bu noktada devletin varlığı ve meşruiyeti ile ilgili oldukça farklı ve zaman zaman birbiri ile de çelişebilen görüşlerin ortaya atılmasına sebep olmuştur. Bu çalışmanın amacı da toplum sözleşmesi bağlamında ortaya atılan görüşleri incelemek ve aralarındaki farkı ortaya koyarak hangisinin ideal bir formu sunduğunu belirlemektir. Amaca uygun olarak çalışmamızda önce toplum sözleşmesi bağlamında devleti açıklamaya çalışan John Locke, Thomas Hobbes ve J.J.Rousseau'nun görüşlerine yer verilecek ve sonrasında bu görüşler üzerinden değerlendirmeler yapılacaktır.

⁴ Mahiyet ALTINTAŞ, Erzurum Teknik Üniversitesi, Felsefe Bölümü

FRANCIS BACON’UN ÜTOPIK DEVLET ANLAYIŞI: YENİ ATLANTİS ÖZELİNDE⁵

Bu çalışmada, Bacon’un düşüncelerindeki ideal toplum düzeni ele alınmıştır. Bilimsel, teknik gelişmelerin toplum ve devlet düzenindeki ütopik bir anlayışından söz eder. Doğanın insanın bir nesnesi olacağını insanların daha üstün bir düzeyde olduğu ütopyasında yer edinmiştir. Onun bakış açısıyla ütopik bir devlet mutlu bir dünyadır. Dikkate alınan en önemli nokta bilimsel noktanın, teknik gelişmelerin ulaştığı yüksek kültürlü sağlıklı bir toplum yetiştirilmesidir. Bilimsel gelişmeler ve buluşların sağladığı güven veren ortam ve iyimser hava her türlü güçlüğü bilimin üstesinden geleceğinden söz eder. Çalışmalarını sürdürürken elde edilebilecek her şeyi insanın doğa üzerindeki etkisiyle genişletmektir. Bilimsel gelişmenin en üst aşaması toplumdaki bireyleri aydınlatmış ve yarar sağlamıştır. Bacon bilimin etkisiyle tam bir aydınlığa kavuşmayı planlar. İçinde bulunduğu toplumu pek yansıtmasa da Bacon idealindeki toplumu hayalinde kurmuştur ve orada yaşamaya başlamıştır. O hayalinde tasarladığı kusursuz ve bir bilim toplumu tanıtmaya çalışır. Bilimin üstünlüğünü, doğanın egemenliğini insanın yararına bağlar. Bu anlatımıyla düşlediği devleti yansıtarak hayali bir gerçekliğin içine sürükler. Bacon bilimin egemen olmak anlamına geldiğini ve bilimsel yöntemlerin ideal devlet yönetimini de etkileyeceğini söyler.

⁵ Evin BABAT, Erzurum Teknik Üniversitesi, Felsefe Bölümü

KANT'IN *SENSUS COMMUNIS* KAVRAMININ ARENDT'İN KAMUSALLIK TANIMINDAKİ YERİ⁶

Bu çalışmada, Kant'ın “sensus communis” kavramının Arendt'in kamusalılık tanımındaki yeri incelenecektir. Nitekim Kant'ın estetiğinde sensus communis kavramı, beğeni yargılarının evrenselliğine ilişkin soruşturma içerisinde yer alır. Kant'ta beğeni yargıları özne tarafından nesneye atfedilen güzellik yargılarıdır. Kant, beğeni yargılarının çıkardan ve ilgiden, bilgiden ve moral iyiden bağımsız olması gereğini, yani beğeni yargılarının özgürlüğünü öne sürer. Dolayısıyla Kant estetiği içerisinde beğeni yargılarının evrenselliği onun tüm sistemine nüfuz eden özgürlük ve evrensellik ile bağlantılır. Kant, beğeni yargılarının evrenselliğinin koşulu olarak a priori ilkeyi Sensus communis'te bulur. Kant'a göre sanat, iletişim kurmayla ilgili zihinsel güçleri geliştirmektedir. Bu yönüyle sensus communis, tikel estetik yargıların diğer insanların yargılarıyla dolayımını tesis ederek iletilebilir ortak bir estetik yargıyı gerçekleştirebilecek bir öznelerarasılık ortaya çıkartabilir. Kant'ın estetiğinde sensus communis ile estetikte öne sürdüğü öznelerarasılığa referans eden Hannah Arendt, Kant'ın yargı tanımına bir eleştiri açar. Hannah Arendt için insanların kamusal alandaki görüşleri ve bu görüşlerinin diğerleriyle olan etkileşimi, Kant'ın da sensus communis'te vurguladığı şekliyle, öznelerarasılık ve yargıların dolayımı çerçevesinde ancak tartışmaya açılabilir. Arendt burada Kant'ın *Saf Aklın Eleştirisi* ve *Pratik Aklın Eleştirisi* yerine estetik'i ele alan üçüncü kritiğine, *Yargı Gücünün Eleştirisi*'ne döner. Arendt, Kant'tan farklı bir biçimde akıl yürütmenin sadece estetik alanda sınırlı kalmayacağını, bireylerin kendilerini başkaları yerine koyarak düşünme, eyleme ve yargı oluşturma yetisini kullanabilmesinin politika alanında kamusalılık bağlamında açtığı alanı vurgular. Sonuç olarak bu çalışmada Kant'ın beğeni yargılarının evrenselleşebilirliğine ilişkin Sensus Communis'te gördüğü imkânın, Arendt'te tüm a priorilerden kurtarılarak “zihin genişlemesi” kavramı çerçevesinde müşterek bir dünyanın tesisinin temeline nasıl yerleştirildiği serimlenecektir.

⁶ Gizem Özçelik, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Felsefe Bölümü

AİLE HAYATINDA PSİKOLOJİK ŞİDDET; MOBBİNG VE ÇOCUKLARA YÖNELİK OLUMSUZ ETKİLERİ⁷

Çağımızın en büyük sorunlarından biri haline gelen psikolojik şiddet, başka bir deyişle mobbing, hayatın her alanında karşımıza çıkabilmektedir. Mağdurunu psikolojik bunalımlara hatta son aşamada intihara sürükleyen mobbing, kendini en çok işyerlerinde gösterirken hayatla mücadele eden bir ailede de mobbingin çeşitli yüzlerini veya durumlarını görebilmekteyiz. Bu durumların bir tanesi de hayata atılma hazırlığında olan çocuğun, ebeveynleri tarafından, çeşitli sebeplerden ötürü psikolojik şiddete maruz kalmasıdır. Birçok ailede bu durum yaşanmakta ve birçok çocuk mobbinge maruz kalmaktadır. Bir ömrün temellerinin atıldığı bu evrede çocuklar, sağlıklı bir ruha sahip olma şansının ellerinden alınmasıyla, kendilerini tamamlayamamış birer birey olarak yetişmektedirler. Bu duruma azda olsa ışık tutabilmek adına bu çalışmada; öncelikle mobbingin ne anlama geldiğine, tarihsel gelişimine, mobber ve mobbing türlerine değinerek daha sonra mobbingin en çok hakim olduğu iş hayatındaki konumunu ele aldıktan sonra, göz ardı edilen aile hayatındaki mobbingi ve çocuklara yönelik olumsuz etkilerini değerlendirmeye çalışacağız.

⁷ Uğur SAMAST, Atatürk Üniversitesi, Felsefe Bölümü

MACHİAVELLİ SİYASETİNDE ORDUNUN KRİTİĞİ VE EHEMMİYETİ⁸

Devlet geçmiş çağlardan itibaren günümüze kadar insanın sistematik bir biçimde toplumsallaşmasının sonucu olarak ortaya çıkmış bir kurumdur. Sistematik toplumsallaşma sayesinde devlet kurumu sadece var olmakla kalmamış, temelde siyaset olmak üzere ideoloji, rejim, iktidar ve muhalefet gibi terimleri literatüre kazandırmıştır. Sistematik toplumsallaşmayı göz önünde bulundurarak siyaset felsefesine yaklaşımımızı sağladığımızda görebiliyoruz ki, bu alanda çalışmış olan filozoflar ve siyaset adamları, bahsi geçen konuya gerek şahsi yaklaşımlarından dolayı gerekse yaşadıkları dönem, devlet ve devletlerin bulunduğu coğrafi konumlarından dolayı siyaset alanındaki problemlere farklı bakış açılarıyla yaklaşarak, mevcut problemleri askeri, sosyal ve ekonomik açıdan geniş bir düzleme yayıp incelemeye çalışmışlardır.

Bu çalışmada ise Modern Siyaset Felsefesinin kurucusu olarak betimlenen Niccolo Machiavelli'nin devlet anlayışında, mevcut ordu sistemleri ve bu bağlamda ideal ordu düzeni yorumlanarak, akabinde başvurulduğu taktirde devletin düzenini tehlikeye atacak olan ordu kategorileri tartışılacaktır.

Çalışmamızın ana konusu olan Machiavelli, siyaset ve devlet bağlamındaki düşüncelerini devleti yaşat ki insan yaşasın görüşü üzerine temellendirmiştir. Yani asli olan devlettir ve esas amaç devletin varlığının her halükarda sürdürebilmesidir. Peki devleti bengileştirmenin ve ebedileştirmenin yolu nedir? Makyavelist bağlamda düşünüldüğü zaman devleti iki sağlam kolon veya ayakları olan bir köprüye benzetebiliriz. Bu kolonlardan birisi ordu iken diğeri yasalarlardır. Bahsi geçen köprü-devlet analojisinde gelişen olaylar ve durumlar birbirleriyle paralellik göstermektedir. Nasıl ki bir kolonu veya bir ayağı olmayan köprü hasarlı ve eksik sayılır, işlevini tam olarak yerine getiremez, ordu veya yasa anlamında eksik ve kusurlu olan devlette fonksiyonlarını tam anlamıyla yerine getiremeyecektir. İyi orduların bulunmadığı bir yerde yasalar herhangibir işe yaramaz. Çünkü teorideki kural ve kanunları pratiğe dökecek herhangibir kolluk kuvveti kendini gösteremeyecektir. Bu duruma paralel olarak söyleyebiliriz ki iyi yasaların bulunmadığı bir devlette de ordular bir işe yaramaz. Sonuçta asker veya kolluk kuvveti diye tabir edilen kurum, aldığı emirler ve mevcut yasalarla birlikte eyleme geçmektedirler.

Devletin varlığının iki cenahtan yola çıkarak sürdürülmesi gerektiği görüşünü savunan Machiavelli'nin mevcut düşüncesinde inceleyeceğimiz kısım ordu zümresidir. Ordu kapsamındaki alt başlıklar ise ulusal askerler, paralı askerler, yardımcı ve karma askerler olup bu askeri sistemlerin niteliği, mahiyeti, misyonu ve danışıldığı taktirde karşılaşılabilecek olası sonuçlara değinilip, makabil çağlarda yaşanmış örneklerle birlikte bu olay ve sonuçlar tartışılacaktır.

⁸ Muhammed Ali YILDIRIM, Erzurum Teknik Üniversitesi, Felsefe Bölümü

“BİR YUSUF MASALI” ŞİİRİ ÖZELİNDE İSMET ÖZEL’İN DÜŞÜNCE SİSTEMİ⁹

Bu çalışmanın temel amacı “Bir Yusuf Masalı” şiiri özelinde İsmet Özel’in düşünce unsurları arasındaki uyumunun felsefi ve psikolojik bağlamda incelenmesidir. Düşünce sistemleri arasındaki uyum ile psikososyal gelişim, benlik saygısı ve psikolojik uyum gibi bazı temel psikolojik değişkenler arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle uyum ve bütünlülük, bir düşüncenin sağlıklı oluşunun yanı sıra sistematik bir yapıya sahip olduğunu da göstermektedir. Bu itibarla İsmet Özel’in bütün şiirlerinde etkisini hissettiren yoğun ahenk unsurları onun düşünsel ufuklarını daha da belirginleştirmektedir. Nitekim “Bir Yusuf Masalı” şiirinde düşüncenin bütünlüğünü oluşturan her bir parça belli bir uyum çerçevesinde kendisini yenileyerek varlığını sürdürmektedir. Bu çerçevede İsmet Özel’in düşünce sisteminde *düşünce ve uyum* kavramları en çok “Bir Yusuf Masalı” şiirinde anlam kazandığı anlaşılmaktadır. 7 Bab’dan oluşan bu şiir, 1954’ten itibaren alışlagelmiş şiir anlayışını kıran II. Yeni, evrene bakış, algılama, düşünme biçimi, dil mantığı ve şiir biçimi bakımından önceki şiirlerle bir hesaplaşma ve mevcut kuralları yıkmak suretiyle Türk şiirini temellerinden sarsmıştır.

⁹ Sümeyra KANDEMİR, Özge ATEŞ, Erzurum Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

ERİL TAHAKKÜMÜN SAĞLIK ALANINDA YENİDEN ÜRETİLMESİ¹⁰

Bu çalışmanın amacı, ataerkil düzenin bir sonucu olan eril tahakkümün geçmişten günümüze kadar sağlık alanında yeniden üretilmesine sebep olan faktörleri derlemektir. Bu bağlamda; cavi avları, tıbbi uygulamalardaki kadının bilgisini değersizleştirmeye yönelik algı yönetimi, sağlık araştırmalarında erkeğin standart kabul edilmesi, kadının üst düzey sağlık hizmetlerine erişim sıkıntısı, sağlık alanındaki kadın hekimlerin yaşadığı uzmanlaşma sorunları, kadın sünneti ve kadının yaşam kalitesi konuları üzerine tartışılacaktır. Orta Çağ Avrupası'nda, modern tıbbın temellerinin atılmasının ardından, birçoğunun kadın olduğu dönemin diplomasız hekimleri olan şifacılar, kilisenin kurallarına uymadığı ve büyü yaptığı gerekçesi ile cadı ilan edilerek türlü işkencelere maruz kalmış ve yakılmışlardır. Eril tahakkümün cadı avları ile başladığı sağlık alanında, günümüzde ise, medyada erkek hekimlerin tavsiyeleri şifa sayılırken, kadın hekimlerin tavsiyeleri ise güzellik reçetesi olarak gösterilerek değersizleştirilmektedir. Sağlık alanında yapılan araştırmalarda erkek biyolojisi standart kabul edilerek kadının bedenindeki her türlü biyolojik olay anormal görülmektedir. Bugün dahi, toplumumuzda kadınlar üst düzey sağlık hizmetlerinden faydalanmaya çekinmekte ve tek başına bu hizmete erişememektedir. Kadın hekimler ise, doçent ve profesör gibi uzmanlık unvanlarını erkeklere kıyasla daha az oranda almaktadır. Birçok Afrika ülkesinde, kadının cinselliğini engellemek amacıyla kadın sünneti yapılmakta ve kadınlar gelecekte birçok sağlık sorunu yaşamaya mahkûm edilmektedir. Bunlara ek olarak, kadınların yaşam süresinin erkeklere göre daha uzun olmasına rağmen, yaşam kalitesinin daha düşük olduğu bulunmuştur. Tüm bu faktörler göz önüne alındığında, hem dünyada hem de toplumumuzda ataerkil düzenin oluşturduğu eril tahakkümün kaynağı geçmişe dayanmakla birlikte, günümüzde hala birçok faktör sebebiyle yeniden üretilmeye devam etmektedir. Bu sebeple, gelecek nesillere eril tahakkümün olmadığı, toplumsal cinsiyetçi düşünmeyen ve daha eşit bir toplum bırakabilmek adına, sağlık alanında kadının yaşadığı sorunları araştırmak önemlidir.

¹⁰ Eda MAT, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

VARLIK GAZETESİNE GÖRE ERZURUM’DA 1934 BELEDİYE SEÇİMLERİ¹¹

1934 Seçimleri Mustafa Kemal Paşa’nın sağığında yapılan ikinci seçimdir. Cumhuriyet Halk Fırkası bu seçime tek parti olarak katılmıştır. Seçimde başka rakip olmamasına rağmen seçim hazırlıkları ve propagandaları seçim sürecinin başından sonuna kadar ciddiyetle yürütölmüştür. Bu seçimde genellikle halk seçime karşı duyarlı hale getirilmiştir. Halkın seçime katılım oranı yükseltilmeye çalışılmıştır. Seçim kültürü ve bilinci oluşturulmuştur. Seçimin bir diğör önemli özelliğı ise ilk defa kadın seçmenlerin sandık başına gelerek oy kullanmasıdır.

Bu çalışmamızda Erzurum’da 1934 Belediye seçiminin uygulanması, seçimin özellikleri, Fırka’nın propagandaları ve seçim sonuçları Varlık Gazetesi sütunlarına yansıyan şekliyle incelenmiştir.

¹¹ Sevda İZİBÜYÜK, Erzurum Teknik Üniversitesi, Tarih Bölümü